Opbrengst 'In gesprek met de raad'

Inspraakavond Perspectiefnota - 10 mei

GEMEENTE Arnhem

Inleiding

Één keer per jaar bespreekt de gemeenteraad de Perspectiefnota. In de Perspectiefnota staan de plannen voor Arnhem voor de komende jaren. En ook hoeveel dat ongeveer gaat kosten. De Perspectiefnota is verdeeld in thema's die de stad en haar inwoners raken. Bijvoorbeeld over veiligheid, onderwijs, woningbouw, armoede, milieu en klimaat etc.

Omdat raadsleden graag de mening van inwoners horen over deze thema's werd er tijdens de Politieke Avond van 10 mei een inspreekbijeenkomst gehouden onder de noemer 'In gesprek met de raad – wat vindt u belangrijk voor Arnhem?'

Ruim 100 Arnhemmers hadden zich aangemeld voor deze bijeenkomst. De gesprekken waren ingedeeld aan de hand van 7 thema's:

- Onderwijs & kunst en cultuur
- Leefbaarheid & Veiligheid
- Milieu en klimaat & gezondheid
- Armoede & werkgelegenheid
- Woningbouw
- Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving
- Bereikbaarheid

Er waren 3 gesprekrondes. Elke ronde duurde 30 minuten. Arnhemmers konden zelf beslissen aan welke 3 gesprekken zij wilden deelnemen. De gesprekken werden geleid door raadsleden en vonden plaats in een informele sfeer. Arnhemmers vertelden aan raadsleden wat zij belangrijk vinden voor Arnhem, gaven hun mening, uitten hun zorgen en gaven tips en ideeën. Na het laatste gesprek werd de bijeenkomst afgesloten met een borrel.

Hieronder vindt u een overzicht van de tips en opmerkingen die door de deelnemers aan de themagesprekken voor de gemeenteraad zijn achtergelaten

Een greep uit de input

01 —— Onderwijs & kunst en cultuur

- "Gebruik leegstand op scholen/gymzalen om onderwijs en cultuur te verbinden"
- "Zorg voor betere menging op scholen"
- "Meer aandacht voor de huisvesting van scholing"
- "Actief opdrachtenbeleid voor cultuur, bijvoorbeeld een 'echte' stadsdichter"
- "Gevarieerd aanbod subsidieontvangers"

Samenvatting van de tafelvoorzitter:

"Het ondersteunen van 'elkaar kennen', dus inzet op plekken waar sociale cohesie een plek kan krijgen en accommoderen van leefbaarheidsinitiatieven, is ook erg belangrijk voor het veiligheidsgevoel van inwoners.

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie in hoe we met de omgeving omgaan. Als je als gemeente niet goed met de (fysieke) omgeving omgaat, zullen inwoners dat ook minder snel doen. Ook moet je als gemeente veel helderder duidelijk maken waar mensen met constructieve ideeën voor hun buurt terecht kunnen en altijd terugkoppelen wat je waarom met inbreng doet (of niet doet)."

02 —— Leefbaarheid & Veiligheid

- "Minder verkeer door het centrum, ruimte voor fietsers"
- "Verkeerslessen op basisscholen"
- "Biedt accommodaties voor leefbaarheids initiatieven"
- "Borgen: de Max Mobiel"
- "Meer gratis of betaalbare parkeerplekken"
- "Geluidstoezicht tijdens evenementen"
- "Nep-flitspalen op Weerdjesstraat "

03 —— Milieu en klimaat & gezondheid

- "Omwonenden en wijk betrekken bij groenaanleg en onderhoud"
- "Doe meer met regelvrije zones (het zijn vaak je eigen regels die drempels geven)"
- "Milieu in onderwijs meenemen, ook bij Kinderwijkteams"
- "Benoem je bomen: bordje erbij/toelichting bij kap of snoei"
- "Kapvergunning helemaal afschaffen" / "Kapvergunning weer invoeren"
- "Ondergrondse containers vervangen door bomen"
- "Gratis grofvuil ophalen + tegel in de stoep 'hier uw vuilnis'"

Een greep uit de input

04 — Armoede & werkgelegenheid

- "Gastlessen op school, begin bij praktijkonderwijs!""
- "·Idee: armoedebank of iets over “hoe om te gaan met geld”
- "Begin bij kinderen, gezond eten op school"
- "Gelre Pas: geld voor kleding/sport moet ook voor volwassenen gelden"
- "Er zijn 65 armoederegelingen > mensen zien door de bomen het bos niet meer"
- "Participatiecoaches werken goed totdat iemand geplaatst is, dan verwaterd het contact"

05 — Woningbouw

- "Maak het in wetgeving makkelijk om samen te kopen met vrienden of kennissen, zodat je samen een tuin of wasruimte kan delen"
- "Inclusief en slim bouwen, zodat iedereen kan doorstromen"
- "Variatie in architectuur en biodiversiteit in tuinen van nieuwbouw"
- "Denk aan parkeermogelijkheden"
- "Verschillen tussen wijken, type woningen mengen"

Een greep uit de input

06 —— Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving

- "In centrum problemen voor rolstoelers en kinderwagens. Stoep nieuw van Muylwijkstraat te smal geworden?"
- "Geef daklozen een plek in het centrum om te 'chillen' zoals een open container"
- "Plekken in de wijk voor ontmoeting & verbinding"
- "Verbinding creëren tussen burgerinitiatieven, stichtingen, zorgorganisaties & het voorliggend veld. Bijvoorbeeld d.m.v. speeddate middagen of netwerkbijeenkomsten"
- "Aandacht voor eenzame ouderen"
- "Gemeente, maak goede voorbeelden zichtbaar"

Samenvatting van de tafelvoorzitter:

"Er werd verschillend gedacht over de vraag of er wel verdeeldheid zou zijn, vooral onder diegenen die niet tot een diverse groep behoorden. De kloof tussen arm en rijk werd door sommigen gezien als DE oorzaak van verdeeldheid incl het bestaan van witte en zwarte scholen. Interessant was een groepje met drie levendige dames uit Oekraine , die worstelden met de andere mentaliteit in Nederland en het frustrerende gegeven geen werk te krijgen dat bij hun scholingsniveau past. Ze wilden ook graag 'ergens bij horen'. Ook was iemand aanwezig die zeer kritisch was en de overheid wantrouwde. Het thema wat diversiteit en dat past mooi bij deze heel diverse groep."

07 —— Bereikbaarheid

- "Bij een groot kruispunt voor fietsers allemaal tegelijk groen"
- "Toegankelijkheid voor alle deelnemers in het verkeer"
- "Voetgangers en fietsers worden 'gediscrimineerd' bij de stoplichten"
- "Denken vanuit de fietser en voetganger en NIET vanuit de auto"
- "Vergeet de autobezitter niet, mensen zijn daar afhankelijk van voor hun werk, vrijwilligerswerk".
- "Geef ruimte aan de voetganger, fietser én de auto; integraal"

Bijlage: totale input bij de thema's

01 — Onderwijs & kunst en cultuur

02 — Leefbaarheid & Veiligheid

03 — Milieu en klimaat & gezondheid

04 — Armoede & werkgelegenheid

05 — Woningbouw

06 — Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving

07 — Bereikbaarheid

Onderwijs & kunst en cultuur

Onderwijs
• Buitenschoolse activiteiten faciliteren: Rijnstad bijv.
• Kan politiek sturen in het fenomeen 'Witte' of 'Zwarte' scholen
• Scholen cultuur bezoeken
• Gebruik leegstand op scholen/gymzalen nom onderwijs en cultuur te verbinden
• Leraren prioriteit bij huisvesting
• Zorg voor goede menging op scholen
• Veiligheidsconvenant (Schoolpleinen)
• Meer geld naar basisonderwijs -? Huisvesting? Mogelijkheden?
• Kinderen van arme en rijke ouders naar dezelfde scholen
• Kunst als vast onderdeel van elke school – in verlengde schooldag
• Sporten
• Gratis boeken, gratis sport of dansen
• Goede samenwerking met onderwijs op thema's als veiligheid, inclusie, ondersteuning enz.
• Arnhem aantrekkelijk maken voor onderwijspersoneel
• Veiligheid tijdens het buiten spelen op basisscholen
Kunst en cultuur
• Actief opdrachtenbeleid. Bijvoorbeeld een 'echte' stadsdichter ipv J. Laporte
• Koester je helden - audrey hepburn
• Opdracht verlening kunstenaars (Arnhem)
• Meer geld naar INHOLLO (??). Niet in stenen.
• Gemeente kan plekken realiseren om te exposeren voor kunstenaars
• Meer aandacht voor huisvesting creatieve sector
• Denk aan atelier tekort
• Meer subsidie voor kleine groepen/initiatieven in de wijk

Onderwijs & kunst en cultuur

- Gevarieerd aanbod subsidieontvangers. Niet alleen Stadstheater
- Denk aan amateurgezelschappen -> subsidie
- Sonsbeektentoonstelling moet blijven, met respect en onderzoek naar regionale kunstenaars
- In totaliteit te weinig geld voor cultuur en kunst. Het bedrag moet omhoog!
- Zorg voor een plan van aanpak op 'Lege stoelen'
- Museumkaart extra korting expo
- Sen City
- Theatermakers speerpunt ook blind etc.
- APCG: Communicatie
- Geld voor SLAK ateliers, energie
- MFC open amateur kunst
- Spreiding cultuur
- Scholen cultuur bezoeken
- Actief opdracht en beleid ipv r.j. kokke altijd (??)
- Geld naar kunst; niet gebouwen: Geld naar ateliers
- Niet op korte termijn
- Gebruik leegstand op scholen/gymzalen nom onderwijs en cultuur te verbinden
- Meer uitgesproken cultuur uithangbord? Market Garden?
- Zorg dat je BIZ gezelschappen altijd in Arnhem terecht kunnen
- Het geld gaat naar stenen en niet naar kunst(enaars)
- SLAK heeft geen geld voor goed personeel-directie enz. Steeds behelpen.
- Beloon kleine makers ook financieel
- Ruimte voor ateliers. Ook met grote machines. Specifieke eisen.
- Vanuit gemeente één gezicht die zegt of iets wel of niet kan
- Zorg voor ruimte voor cultuur: ontmoetingsplek wijkcentra? Evenementenplek?

Leefbaarheid & Veiligheid

- Leefbaarheid en veiligheid staat bij actieve uitvoerders en handhavers van de regels. Wees een betrouwbare overheid
- Open centra opstellen in de wijk waar mensen en vrijwilligers samen elkaar helpen
- Uitleggen waarom men zich aan de regels moet houden
- Wegafsluiting eerder bekend maken, niet wachten tot dat we niet verder kunnen
- Deel kennis en faciliteiten
- Bij de veiligheidsdiensten meer en beter aandacht voor visueel beperkten
- Verkeerslessen op basisscholen
- Biedt accommodaties voor leefbaarheidsintiatieven
- Samen met de burgers initiatieven ontwikkelen. We hebben elkaar nodig (het gaat bij veiligheid vaak om gedrag)
- Leefbaarheid is ook de keuze en locatie van bomen, bijvoorbeeld plaklindes boven terrasjes op Jansplaats
- Leefbaarheid en veiligheid is ook elkaar kennen
- Sociale kaart: vindbaarheid van sociale ondersteuning voor ouderen
- ODRA in de tussenrapporatage
- Verplicht rijbewijs of cursus voor fietsers om gevaarlijke situaties te voorkomen, want ze kennen de verkeersregels niet
- Voorkom vereenzaming voordat plaatsvindt, bijvoorbeeld door informeel netwerk te ondersteunen
- Maak gebruik van haarvaten van de stad, mensen in de buurt
- Wees alert/sensitief op “portefeuilleoverstijgende dwarsverbanden”
- Geluidsniveaus van race auto’s en motoren handhaven
- Geluidstoezicht tijdens evenementen
- Je kunt niet alles bij de gemeente neerleggen, we moeten het samen doen
- Hoe vind ik waar terecht kan met mijn ideeën?
- Maak het melden van overlast makkelijker
- Als je als gemeente netjes met de omgeving omgaat, doen anderen dat ook meer
- Versterk de organisatie op wijkniveau
- Kijk niet alleen naar de gemeente, maar steek ook zelf de handen uit de mouwen
- Nep-flitspalen op Weerdjesstraat
- Koppel meer terug wat je doet met de input van bewoners bij inspraak

Leefbaarheid & Veiligheid

- Minder verkeer door het centrum, ruimte voor fietsers!
- Minder auto's door de stad heen, meer bruggen
- Overlastgevende auto's: maar 1 oplossing: in beslag nemen!
- Meer luisteren naar bewoners bij ontwikkelen plannen
- Meer gratis of betaalbare parkeerplekken
- Meer bewustwording over brandgevaar
- Werkorganisaties van de gemeente Arnhem moeten beter luisteren
- De wijkkrant in Presikhaaf is heel belangrijk
- Wegdek is onveilig voor scootmobiels
- Kom als gemeente meer naar buiten (raadsleden welke portefeuille, plus meer verantwoording)
- Meer handhaving, maar niet te snel camera's inzetten
- Meer zichtbare handhaving
- Geen regels bedenken die je niet kunt handhaven
- Politie moet demonstranten niet thuis opzoeken
- Onveilig gevoel door daklozen
- Verbeteren verkeersveiligheid visueel beperkten
- Participatie bij straatinrichting: resultaat: gevaarlijk aangelegde middengoot doordat onder-aannemer een "knip" heeft aangelegd
- Nieuwe heilige koe = fietser = niet heilig, ook burger. De fietser is te aanwezig
- Borgen: max mobiel
- Borgen: beheerder buurthuis
- Leefbaarheid wordt ervaren door de mensen die er leven, nee, de inwoners serieus
- Digipanel onder de aandacht brengen
- Meer groen, levendige binnenstad
- Laat de automobilist in zn waarde
- Nog meer inzetten op aanpak ondermijning
- Oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers, meer zebrapaden
- Ondermijning, wit wassen, drugs en geweld, meer trens bij de jeugd
- Gevaarlijke verkeerssituaties door fietsers

Milieu en klimaat & gezondheid

- Omwonenden en wijk betrekken bij groenaanleg en onderhoud
- Verborgen energiearmoede ook onder woningeigenaren
- (ouderen)zorg ouderen onder elkaar. Oud en jong gemengde woonvormen. Wat zijn oplossingen (visie) van de gemeente?
- Parken rommelig houden
- Spelende kinderen
- Doe meer met regelvrije zones (het zijn vaak je eigen regels die drempels geven)
- Bewegen voor kinderen basisschool
- Tijdens na kuiggesprek 5/10 minuten a la Nederland beweegt rondom stoel. Digitale voorbeeld (video) mogelijk door Sportbedrijf.
- Milieu in onderwijs meenemen. Ook bij Kinderwijkteams
- Behoefte aan een plek (fysiek) voor jongeren waar ze terecht kunnen voor mentale gezondheid (bijvoorbeeld al er thuis en op school geen plek voor is).
- Overal auto-maatje
- Ouderen zelfhulp
- Ouderen + jeugd (jeugd support ouderen) bij elkaar wonen
- Parkenvisie. Communicatie met geïnteresseerden nieuwe kans geven
- Heel Arnhem 30 km zone
- Maak energiecoaches ambtenaar
- Verbeteren de kennis en deskundigheid van de energiecoaches die nu op pad zijn.
- Duidelijkheid wat je als inwoner kunt doen, duidelijkheid vanuit gemeente
- Meer aandacht voor bewustwording over milieu en afval
- Beperkte visie verduurzaming wijken in noord waar bebouwing dun is (wat komt er na aardgas en hoe).
- Gemeente voortrekkers rol collectieve energie voorzieningen, buurtbakkerijen
- Gezondheid zorg: hoe stimuleert de gemeente initiatieven van inwoners
- Zorg dat duurzaamheid en toegankelijkheid samengaan en niet als tegengestelde belangen
- Zwembadtarieven tussen gemeentebaden en stichting Klarenbeek coördineren/afstemmen
- Handhaaf en beboet vervuilers. Peuken zijn klein chemisch afval, giftige lozingen, hondenpoep.
- Regeldruk handhaving

Milieu en klimaat & gezondheid

- Er wordt te veel gekapt/gesnoeid
- Wonen in het groen
- Zorg voor elkaar (austerliz als voorbeeld)
- Burgerinitiatieven integraal van onderop
- Denk aan taal en bewoording. Zo breng je abstracte subjectieve termen als milieu, klimaat en duurzaamheid om naar een visie waarin je elkaar meeneemt.
- Benoem je bomen, bordje erbij/toelichting bij kap of snoei
- Hoever is in de omgevingswet echt het milieu en groen beschermd? Ruimte voor perspectieven geeft ruimte voor projectontwikkelaars en niet voor het milieu
- Stel vast 'We gaan alle daken vergroenen" mits... zo leer je de norm
- Zet in op vermindering. Blijf niet onze absurde behoeftes bevredigen met lullige oplossingen zoals zonnepanelen. Gebruik gewoon minder energie: lantaarnpalen weghalen, lampen in kantoren uit.
- Geef zelf het goede voorbeeld. Gebruik graspapier inde printer. Moedig aan dat iedereen z'n eigen thermofles meeneemt naar kantoor. Zet mega regenton voor het gemeentehuis en wip alle tegels rondom.
- Zonnepanelen eerst op daken. Niet op water of bodem.
- Faciliteer samenwerking tussen diverse groenen partijen zoals natuurcentrum Arnhem met burgerinitiatieven, SVN, de gemeente etc. Waarom allemaal los van elkaar?
- Verplaats je in de groene actie en maak dan je beleid vanuit dat perspectief. Hoe zou de stad eruit zien als we de fietser voorop zetten?
- Minder markt in de zorg. Mens centraal en wenselijke maat.
- Minder handhaven meer meedenken
- Maaiers, zwerfvuil
- Zet dit thema niet apart neer. Maak het integraal en expliciet voor alle domeinen (woningbouw, mobiliteit etc.) waaraan de gemeente werkt.
- Investeer in ambtenaren en bestuurders met sociale kennis, gedragswetenschappers, zoals antropologen, sociologen, filosofen en psychologen, omdat de transitie uiteindelijk zit in onze cultuur, waarden, normen en gedrag. Kennis daarvan is een must om de ecologische uitdagingen te verbinden aan de mensen.
- Kapvergunning helemaal afschaffen
- Biodiversiteit ook uitvoeren niet alleen op papier noemen
- Meer financiële ondersteuningen voor buurthuizen die ondersteuningen bieden voor wijkbewoners.
- Er wordt te veel gekapt/ er wordt verkeer gesnoeid
- Gemeente moet goede voorbeeld geven qua ondersteuning en vergroening
- Veel planmatige wijken duurzaam maken

Milieu en klimaat & gezondheid

- Geen verrommeling met zonnepanelen.
- Ondergrondse containers vervangen door bomen.
- Kap vergunning weer invoeren
- Geluidshinder in het kader van gezonde leefomgeving serieus nemen (ook rekening maken met vergunning)
- Vergroen de blauwe golven of maak ze echt blauw
- Operationaliseer je visie. Wat wil onze gemeente nu precies bereiken in 2027 (doelen, richting, monitoring, consequenties, partners, kosten)
- Veel minder verdicht bebouwing in de stad. Houd het groen open t.b.v. biodiversiteit.
- Gratis grofvuil ophalen + tegel in de stoep 'hier uw vuilnis'
- Gezondheid is onvoldoende concreet gemaakt in de Perspectiefnota
- Leveranciers ook stimuleren tot minder restafval
- Eerlijke energietransitie
- Kloof overbruggen tussen arm en rijk en rechtvaardig
- Minder auto's maar wel oog voor meer praktische werkbereikbaarheid
- Minder digitalisering
- Visualiseer (elektrische) energie meer
- Grotere en blijvende rol van energiecoaches
- Keuzevrijheid verduurzaming en mobiliteit
- Opmerking: Buurtplan Klarenbeek op verzoek gemeente lange baan geschoven. Communicatie tussen TLO en gemeente is niet goed
- Voortzetten van beleid om de buurten in Arnhem te vergroenen. Financiële steun van de gemeente continueren.
- De parken van Arnhem als bron voor de ontwikkeling van de stad. Zie www.albertsombeek.nl
- Buffer watergangen met groen zodat zwerfafval er niet in kan waaien
- Weer uitlaatgassen in het centrum (auto's weg, fijnstof weg = gezondheidsklachten weg)
- Versoepel maatregelen zoals dat je in eigen ijs mag scheppen
- Gebruik expertise en energie van de mensen in de stad (formeel en informeel, professioneel en algemeen, gespecialiseerd en sociaal)
- Groot verschil qua verduurzaming tussen huur- en koopwoningen in dezelfde wijk
- Gratis openbaar vervoer in daluren voor ouderen. Nu is de actie voor gelrepashouders discriminatie naar de ouderen

Armoede & werkgelegenheid

Armoede
• Initiatieven werken niet genoeg samen
• Gelre Pas: geld voor kleding/sport moet ook voor volwassenen gelden
• Energiebank: alles gaat op basis van vrijwilligheid
• Armoede = drugs = schulden = beperkt verstandelijk = moeilijke jeugd = geen vinkjes hebben -> oplossen met 24/7 365 NAR in de Wijk/Stad. De NAR als betaald ambtenaar die als een echt aanspreekpunt en balansmens eervol en respectvol steeds er is (NAR spelt muziek, zingt en brengt verwondering en mensenvriend)
• PPN: Bestaanszekerheid staat niet goed gedefinieerd
• Er zijn 65 armoederegelingen > mensen zien door de bomen het bos niet meer
• Malburgen > verouderde huizen, mensen hebben zelf het geld niet om het te verbeteren
• Idee: armoedebank of iets over “hoe om te gaan met geld”
• Verschil in Arnhem tussen arm en rijk is groot
• Participatiecoaches werken goed totdat iemand geplaatst is, dan verwaterd het contact. Duurzaam uitplaatsen heeft onvoldoende resultaat
• 1 miljoen om: ouders helpen kinderen goed op te voeden; mensen in de wijk bij elkaar te brengen; stichting leergeld
• 1 miljoen voor: uitbreiding van bepaalde voorwaarden zoals voedselpakketten & en het wegnemen van bureaucratisch gedoe > maatwerk voor het individu
• 1 miljoen delen door alle inwoners > initiatieven met kinderen; veiligheid op wegen; veiligheid rondom het centrum
• Geen pilot zonder goede opdracht, doel en effectiviteit. Altijd een eindrapport over elke pilot, doel bereikt? Wat nu?
• Voorlichting aan jongeren over hoe om te gaan met geld, leren met verleidingen om te gaan
• Je moet niet alleen bij het kind zijn, ook bij de ouders
• Begin bij kinderen, gezond eten op school
• Is er scholing over hoe je kunt sparen? Mist in de PPN
• Normen nu zijn van een andere orde
• Energiebank en energiecoaches werkt top!
• Kennen jongeren het woord sparen nog?
• Geef mensen in de bijstand liever geld om naar werk door te stromen

Armoede & werkgelegenheid

- Armoede komt deels ook van harder weken, er moet meer belasting betaald worden door elk uur inzet. Mensen werken minder
- Iedereen horen!
- Verspillingssupermarkt
- Inloopplek voor problemen, maatschappelijk werk in de wijk. Geen pilots!
- Gemeente doet al heel veel, bijv de witgoedregeling > tip gemeente moet het bedrag aan witgoedhandelaar betalen en niet de inwoner
- Sinds ouders de schoolreisjes zelf moeten betalen gaan reisjes vaak niet door > schoolreisjes moeten voor iedereen betaald worden = heel belangrijk
- Mensen nodig in de wijk die mensen met schulden helpen op basis van vertrouwen
- Schuldhulpverlening kost meer dan het overnemen van schulden van mensen op basis van bepaalde criteria. In combinatie met scholing en opvoeding

Werkgelegenheid

- Zover als de gemeente in staat is, streven naar minimaal inkomen van €14 per uur voor iedere inwoner
- Wat doet de gemeente zelf als werkgever?
- Hoeveel mensen met afstand tot de arbeidsmarkt zijn er aan het werk?
- CREBO lijst is te beprekend; ineens kan een collega niet meer ingezet worden
- Gastlessen op school, begin bij praktijkonderwijs!

Woningbouw

- Bouwen boven de Beukenlaan, ecologische waarde is nul
- Voorkom hoogbouw in de gebieden met hoogteverschillen, beter in spoorzone, let op zichtlijnen
- Variatie in architectuur en biodiversiteit in tuinen van nieuwbouw
- Stimuleer kamerverhuur (verlaag drempels)
- Doorstroming
- Parkeren onder de Markt
- Bewaakte en overdekte fietsenstallingen
- Ontwikkelingen Schaapsdrift, Spoorzone Oost en Spooremplacement zijn moeilijk te volgen
- Er wordt teveel groen bebouwd
- Maak de daken groen voor de natuur, maar ook voor mooi uitzichten beste isolatie die je kan wensen. Vol inzetten op groene maatregelen
- Parkeernorm 0 > deelvervoer
- Inclusief en slim bouwen, zodat iedereen kan doorstromen
- Flexibel wonen / grote mix. CPO/Woningsplitsen
- Water en bodem betrekken bij woningbouw, passend in natuurlijke systemen
- Niet duur bouwen, want rijke mensen hebben al een huis
- Biodiversiteit bij woningbouw, dus niet alleen klimop of beukenhaag
- Minder 1-persoonshuishoudens, stimuleren van woningdelen/samenwonen
- Denk bij nieuwbouw aan meer differentiatie, geen Gaardenhagen's meer
- Voer het debat over bevolkingsgroei zonder taboes en op de feiten
- Zorg bij nieuwbouw dat de tuinen bereikbaar zijn zonder door het huis te moeten
- Prioriteit voor zorgpersoneel en leraren bij toewijzen van woningen
- Maak samenwonen aantrekkelijk door behoud van woonduur etc.
- Bouwen voor de armen en wijken mengen, bij de rijken is geen woningnood
- Kamerverhuur bij huiseigenaar moet aantrekkelijk blijven
- Minder bewoners per m2 bij nieuwe projecten
- Denk aan parkeermogelijkheden

Woningbouw

- Maak het in wetgeving makkelijk om samen te kopen met vrienden of kennissen, zodat je samen een tuin of wasruimte kan delen
- Zorg voor goede OV en fietsverbindingen naar woningbouw, maak het onaantrekkelijk voor de auto
- Meer dan 3 woningen in bezit? Betalen! Begrenzen!
- Huurwoningen handhaven, niet verkopen
- Huurkoop mixen (zelfde voordeur)
- Doorstroom stimuleren > vergrijzing > Knarrenhof
- Station op spoorlijn Westervoort/Duiven, Station Arnhem-Oost
- Meer ouderen woonvormen met zwembad en sauna
- Huizen toewijzen aan doelgroep, dus huizen met trappen niet toewijzen aan 60+ maar aan gezinnen
- Let op geluidsoverlast / vergunningen
- Houd rekening met mensen die auto nodig hebben
- In gesprek blijven gaan t.a.v. het aanbod voor inwoners met zorgvragen. Er is een grote doelgroep die tussen wal en het schip vallen en hierdoor verplicht worden particulier te huren.

Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving

- Geef daklozen een plek in het centrum om te 'chillen' zoals een open container (droog, uit de wind).
- Communiceer als gemeente via social media om een ander publiek te bereiken
- In centrum problemen voor rolstoelers en kinderwagens. Stoep nieuw van Muylwijkstraat te smal geworden?
- Als je mensen wil laten meepraten, maak het aantrekkelijker door voorzieningen, zoals maatjes, onkostenvergoeding etc.
- Openbaar vervoer voor ouderen: Zij zouden actiever worden als het gratis wordt. Net boven de Gelrepas norm, dan val je af.
- Veel eenzaamheid onder ouderen
- Slechte voet- en fietspaden m.b.t. rolstoelen etc.
- Nog steeds discriminatie in de samenleving
- De politiek is de oorzaak van verdeeldheid
- Gemeente, maak goede voorbeelden zichtbaar positief nieuws
- Oekraïners, één aanspreekpunt, waar moet je zijn?
- Meer saamhorigheid voor Oekraïners, meer activiteiten meer luisteren wat men wil. Perspectief door werk, moeilijk werk vinden.
- Gaat soms niet goed via vrijwilligerscentrale. Er mag van alles niet, waarom?
- Hoogopgeleide vluchtelingen, Oekraïners en Syriërs, komen niet op niveau aan het werk.
- Arm en rijk grootste verdeeldheid
- Meer huisvesting voor ouderen om door te schuiven
- Meer complimenten geven en elkaar helpen
- Arnhem complimentenstad
- Perspectiefnota in begrijpelijke taal – toegankelijke communicatie
- Maatschappelijke verdeeldheid: Deel van publiek zoekt niet meer naar oplossingen maar naar schuldigen
- Inclusie en verdraagzaamheid begint bij opvoeding en onderwijs, steun initiatieven als gemeente
- Laat professionele organisaties beter/meer samenwerken met burgers
- 'Drempels' wegnemen die verhinderen dat mensen elkaar leren kennen
- Plekken in de wijk voor ontmoeting & verbinding
- Nadenken als plaatselijke politiek hoe de diversiteit van de burgerij meer gevierd kan worden

Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving

- Blijf aandacht houden voor voetgangers en rolstoelgebruikers (Muylwijkstraat nieuwe stoep nog steeds krap)
- Verbinding is belangrijk: Wijkgerichte buurthuizen voor ontmoeting
- Meer plekken voor jongeren om te 'drillen'. Geen reden om jongeren weg te sturen als ze geen kwaad doen en alleen maar met een groepje zijn.
- Denk bij algemene gelegenheden georganiseerd door gemeente aan mensen met een beperking
- Meedoen kan alleen als mensen, mensen ontmoeten (kunnen bereiken meenemen)
- Fijn dat dit kan, met elkaar in gesprek! Meer luisteren
- Bereiken kan via mensen in wijken & buurten. Systemen & professionele organisaties moeten gebruik maken van burger/buurtinitiatieven
- Mens vriendelijke wijken, een vestigingsklimaat voor mensen
- Wat kan de gemeente doen? Verbinding creëren tussen burgerinitiatieven, stichtingen, zorgorganisaties & het voorliggend veld. Bijvoorbeeld d.m.v. speeddate middagen of netwerkbijeenkomsten
- Stop de tunnelvisie! LHBT1 is niet de enige groep die discriminatie ervaart
- Ouderen, ongevaccineerden, hetero's, blanken, jong/oud, ziek, gehandicapten willen ook graag meedoen en in hun waarde worden gelaten
- Zorg dat mensen welkom zijn bij deze evenementen (maatjes voor slechthorenden of slechtzienden, reiskosten vergoeding OV, fiets)
- Meer reclame voor dit evenement (ik gebruik bijvoorbeeld veel Facebook)
- Daklozen vragen! Vaste hangcontainer, meer beddencapaciteit daklozen opvang
- Graag goed begaanbare fietspaden voor rolstoelafhankelijke mensen (wordt genoemd Velperweg)
- Aandacht voor eenzame ouderen

Bereikbaarheid

- (bij regen) fietsers vaker groen
- Bij een groot kruispunt voor fietsers allemaal tegelijk groen (2x)
- Hoe concreet gaat de gemeenten haar mobiliteitsplan uitvoeren? Zorg voor flankerend beleid.
- Transferia: meer OV (nu een beperkt bereik en slechte aansluitingen, bijvoorbeeld trein-bus)
- Inrichten HUB's op natuurlijke/logische locaties
- OV abonnement voor 15 euro, ook voor WMO doelgroep, ook voor mensen boven een minimum inkomen
- Toegankelijkheid voor alle deelnemers in het verkeer
- Elektrische fietsen rijden te hard
- Fietsers halen elkaar rechts in
- Voetgangers en fietsers worden 'gediscrimineerd' bij de stoplichten
- Elektrisch OV; meer kleine busjes of op waterstof
- Meer aandacht voor mensen met een beperking
- (samenvatting) Perspectiefnota in begrijpelijke taal
- Denken vanuit de fietser en voetganger en NIET vanuit de auto
- Zorg over de bereikbaarheid
- Vergeet de autobezitter niet, mensen zijn daar afhankelijk van voor hun werk, vrijwilligerswerk.
- Geef ruimte aan de voetganger, fietser én de auto; integraal
- Willemstunnel: door raster verblindt het zonlicht de automobilist
- Borgen van initiatief van vervoersmiddelen die er al zijn, niet alleen door vrijwilligers laten besturen
- 'gevaarlijke' situaties, bijvoorbeeld Steenstraat en oversteek bij V+D
- Buurtbus en Buurttaxi mogelijk maken (via mobiliteitsfonds)
- Meer voetpaden langs industrieterreinen
- Van Muijlwijkstraat toch te weinig groen
- Hoofdroutes rond de 19e -eeuwse wijken
- Minder auto's, wel bereikbaarheid handhaven
- Uitstaphalte busstation niet aanwezig
- Promoot buurtmaatje: wijkbewoner stelt zich beschikbaar voor mensen met mobiliteitsproblemen om ze te vervoeren. Deel aub vanuit mobiliteitsfonds.